

LUTHERSK KIRKETIDENDE

INNHold

”På seg selv kjenner man (ingen) andre.” /
”Deltakelse fører til bevisstgjøring om
talenter” / Skaperord eller maktspråk? /
Fra bokfronten

SØNDAGSTEKSTEN

1. søndag i advent - Even Borch
2. søndag i advent - Sjur Isaksen
3. søndag i advent - Ernst-Modest Herdieckerhoff
4. søndag i advent - Hilde Barsnes

**Nothing is more dangerous
than a little knowlegde.**

”På seg selv kjenner man (ingen) andre.”

”There is nothing more dangerous than a little knowlegde.” Disse ordene er det jeg husker best fra et av de mange møtene sist uke. En ting er å være uten kunnskap på et felt. Men det kan faktisk være langt verre å vite litt, ha noen overflatiske kunnskaper, og så tro at vi vet nok. Vi kan ikke vite alt om alt, det er verden altfor stor

og kompleks til. Men vi kan vite noe, vi kan bestrebe oss på å lære mer, og vi kan ha en bevisst, ydmyk og uttrykt holdning til at det er utrolig mye vi ikke vet.

Noe av det jeg tidligere har visst lite om, og nå de siste årene vet en del mer om, er hvordan det kan være å bli kjent med mennesker av en

annen religiøs tro enn min. Gjerne med en mer sammensatt kulturbakgrunn i tillegg. Noe av det jeg sitter igjen med etter foreløpig 5 år som prest i Grønland, er den doble erfaringen at "på seg selv kjenner man (ingen) andre." På den ene siden er det sant at det finnes mye felles av behov og erfaringer hos de fleste av oss, og at det ofte er fruktbart å ta utgangspunkt i det når vi skal bli kjent med andre. I vår bransje har vi jo en godt kjent handlingsregel som forutsetter nettopp dette felles: "Gjør mot andre som du vil at andre skal gjøre mot deg." Hvis jeg selv ønsker å bli møtt med nyssgjerrighet, åpenhet og respekt, så er det bare å sette i gang. På seg selv kjenner man andre. Samtidig opplever jeg det like sant at "på seg selv kjenner man ingen andre." Uansett om jeg tror jeg vet mye om andre, vil det alltid være mye jeg ikke vet - og derfor må jeg være nyssgjerrig, fortsette å spørre og lære, ikke trekke for raske konklusjoner. Respekt kommer jo også av respectare = se på nytt, se igjen (for å finne ut mer, se nye nyanser, se med nytt blikk....). "There is nothing more dangerous than a little knowlegde" - i hvert fall hvis jeg tror den er nok.

For noen uker siden fikk jeg oppleve å være på helgehytte med 24 flotte damer, i alderen 17-64 år. 17 muslimske, 5 kristne og 2 nyreligiøse. Et par av mine muslimske venner ville gjerne oppleve "norsk hyttetur", med forbehold om utedo, og så tok vi med oss de damene som hadde lyst og mulighet fra moskeen og kirken og egen bekjentskapskrets, og dro. Rammen var menighetens leirsted i nydelige omgivelser ved sjøen, en av årets siste helger med sommervær. Innhold var 24 troende og engasjerte damer, i samtale om kvinneverole, oppdrager-rolle, tro og samfunn. Pluss en norsk-pakistansk kokk ("Ok at det ikke er vanlig med kokk på hyttetur, Sunniva, men vi står nok på kjøkkenet ellers og ditt tilbud om Toro-middag holder ikke...."). Pluss lek, dans, trampoline, turgåing, festmåltid og havregrot til frokost. Bading i fulle klær eller bikini. Bønnestunder eller stillestunder på hver vår kant. Nye vennskap ble bygget, ny kunnskap om hverandre og hverandres tro ble lagret og nyanserte den gamle. Og igjen erfarte vi hvordan variasjonene innad i en gruppe kan være like store som grupper i mellom. For min del

ble jeg igjen minnet på: Muslimske kvinner er omtrent like forskjellige som kristne eller andre, og jeg vet bare litt, om noen av dem.

"There is nothing more dangerous than a little knowlegde." Når vi vet litt, og igrunnen synes vi vet nok til å slutte å være nyssgjerrige, sette to streker under svaret og mene høyt og handle på det, da kan det skje både for mye og for lite. Det kan skje for mye, fordi debatter, vedtak, politikk osv. kan bli så svart-hvitt at man fort havner i en av de berømte grøftene. Det kan skje for lite, fordi vi ikke vet nok til å bli opprørt og engasjert - vi bare forholder oss til det som vi opplever trygt og enkelt. Disse mekanismene gjelder ikke minst i forhold til de løpende debattene i forhold til Norge som flerkulturelt og flerreligiøst samfunn - enten det handler om asylsøkere, innvandring generelt, islams rolle i vårt samfunn, kvinneverettigheter e.l. Det blir fort ytterpunkter - også i de kirkelige variantene av diskusjonen.

Gud ikke gjør forskjell på folk.

Som kirke er vi forpliktet på å møte mennesker med respekt og generøsitet, og ønske dem velkommen inn i fellesskapet. Vi har et spesielt ansvar for "de som er fremmede i landet", eller sårbare på andre måter - fordi Gud ikke gjør forskjell på folk, og alltid har vist spesiell omsorg for å få utstøtte mennesker inn i fellesskapet og fremme rettferdighet. Samtidig har vi omsorg og forpliktelser overfor våre lokalsamfunn og det som kan være en etnisk norsk, kristen minoritet (som det er noen steder i de store byene), overbelastede lokalpolitikere og utrygge naboer. Det går ikke alltid i hop.

Som kirke og som prester har vi en krevende balansegang mellom tydelighet og nyanser. En tydelighet som gir trygghet, klarhet, kanskje utfordring. Som viser seg i handling. Og samtidig: Nyanser som tar kompleksiteten i livet, virkeligheten og troen på alvor, og unngår de altfor enkle svarene.

Jeg tror det kan være en styrke at vi prester og kirken vi er del av, rommer mange ulike holdninger og tilnærminger. Både for at vi skal kunne være i vår tjeneste med troverdighet uten å gå på akkord med dem vi selv er, fordi både Bibel og virkelighet er mangfoldig - og fordi de menneskene vi ønsker å dele evangeliet med, også er så forskjellige. Men med det

ansvar og den symbolfunksjon vi prester har, ønsker jeg meg likevel grenser for mangfoldet. På den ene siden handler det om å ha et minimum av ydmykhet i forhold til 1. egen begrenset innsikt og erfaring, 2. den hermeneutiske utfordring Gudsordet representerer og 3.den politiske hverdag. På den andre siden om at vi har mot og vilje til å være tydelige og stå for noe, motarbeide egoismen og frykten vi alle kan kjenne på, og stå opp for de mange som har det så mye vanskeligere enn de aller fleste etnisk norske nordmenn.

Jeg ønsker meg tre ting av oss som presteskap og av kirken generelt:

1. At vi er ydmyke i forhold til alt vi ikke vet. Det innebærer også å erkjenne at på seg selv kjenner man (ingen) andre, og søke å lære mer. Nothing is more dangerous than a little knowlegde.

mot og vilje til å være tydelige og stå for noe

2. At vi våger å se og innrømme vårt eget grums - vår egen frykt, egoisme, uvitenhet, fordommer, sårbarhet - både som fellesskap og som enkeltmennesker. Det innebærer å streve etter en ærlig og nyansert samtale (ikke minst innad).

3. At vi våger å være tydelige på enkeltmenneskets, kirkens og samfunnets forpliktelse i møte med de mange som har det så utrolig mye vanskeligere enn oss. Det innebærer å være så gode medmennesker vi kan, i ord og handling, i møte med de mest sårbare. Og å tale profetisk og moralsk inn i den virkelighet vi står i.

SUNNIVA GYLVER
sunniva@gylver.no

Velkommen til nye medarbeidere.

Idet vi begynner gjennomgangen av tekstene for det kommende kirkeåret, vil vi ønske velkommen våre nye tekstmedarbeidere, Even Borch, Lise Horn, Frode Granerud, Silje Sørebo og Martin Aalen Hunsager. Vi er glade for at de har tatt imot utfordringen om å skrive for Luthersk Kirketidende, og ser frem til det de har å bidra med.

”Deltakelse fører til bevisstgjøring om talenter”

Europakonferansen for sjelesorg blant hørselshemmede 2008

AV EYOLF BERG, PREST

Årets Europakonferanse for sjelesorg blant hørselshemmede fant sted i Hvittorp utenfor Espoo i Finland i dagene 1.-5. september under mottoet ”Deltakelse fører til bevisstgjøring om talenter”. Konferansen samlet til sammen et 60-talls deltakere fra Finland, Sverige, Danmark, Tyskland, Østerrike, Frankrike, Polen, Romania og Ungarn - foruten Norge - og fra både protestantiske og katolske kirker.

Naturlig nok var de fleste foredragsholderne hentet fra vertslandet, Finland, og vi fikk konferansetemaet belyst både teologisk (med utgangspunkt i liknelsen om talentene, Matt 25,14-30), medisinsk, sosialpolitisk og personlig. Det foredraget som imidlertid gjorde størst inntrykk på deltakerne, ble holdt av en ung, norsk psykologistudent, 21-årige Eivor Berg, selv sterkt hørselshemmet, i flere å helt døv. Hun talte over emnet ”Min identitet - mine muligheter” og tok forsamlingen med storm. I evalueringene etterpå ble hun rost for både innholdet i foredraget og den velbalanserte, gjennomtenkte og samtidig dypt personlige måten hun framførte sitt budskap på, og det falt mange kommentarer om at hun viste en modenhet og et refleksjonsnivå som lå langt over det alderen hennes skulle tilsi.

Det nyvalgte IVSS-styret.

Arbeidet med å bevisstgjøre menighetene om hørselshemmedes situasjon og med å tilrettelegge forholdene for hørselshemmede i menighetene blir stadig viktigere etter hvert som det nå kommer en generasjon som i økende grad får sin hørsel ødelagt i tidlig alder, takket være det moderne samfunns støynivå. Hvordan møter kirkene denne nye bølgen av hørselshemmede? Den nye bølgen hørselshemmede er i stor grad velutdannede, svært ressursterke mennesker som ikke uten videre lar seg skyve til side. De nøyer seg ikke med smuler fra de rikes bord. Det er mennesker som Herren har

Eivor Berg.

utstyrt med rike talenter, og de krever rett til å investere sine talenter i et levende samfunn, også innen Kirken. Dersom menighetene ikke kan gi dem rom til å utfolde seg, går de andre steder, kanskje helt ut av en kirke de opplever at ikke har plass til dem.

For første gang på tolv år var Døvekirken i Norge representert på en IVSS-konferanse, ved døvediakon Randi Andresen som ga en fylldig og interessant presentasjon av det døvekirkelige arbeidet og spesielt de utfordringer som dåpsopplæringsreformens representere. Denne presentasjonen ble også tatt godt imot av forsamlingen. Undertegnede undrer seg likevel over hvor resten av kirke-Norge befant seg denne første uken i september. Er hørselsproblematikken så lite interessant at man ikke bryr seg? Eller er de hørselshemmede allerede borte fra menighetene, slik at problemstillingene ikke lenger er aktuelle? Regner man som så at hørselsproblematikken er noe man har overlatt til døvemenighetene? Faktum er at

det store flertallet hørselshemmede ikke er å finne i døvemenighetene, ganske enkelt fordi de ikke er døve - ennå. Mange av dem vil kanskje finne sin plass der når hørselen er blitt så dårlig at tegnspråket blir deres førstespråk, men de fleste hørselshemmede har norsk talespråk som førstespråk og hører derfor - enn så lenge - hjemme i en hørende menighet. Og da er vi tilbake til spørsmålet om hvorvidt den hørende menigheten har bruk for de talenter de hørselshemmede har fått. Gis de rom for deltakelse, slik at de kan finne fram til sine talenter og investere dem i Guds rike?

På generalforsamlingen i Det internasjonale forbundet for sjelesorg blant hørselshemmede (IVSS-Churchear) ble undertegnede valgt inn i forbundsstyret som sekretær. Det betyr at kirke-Norge de kommende fire årene har en stemme i organisasjonens ledelse. IVSS er en organisasjon i vekst, og den har både enkeltpersoner og kirker/kirkelige organisasjoner som medlemmer. Den har fortsatt rom for langt flere norske medlemmer. Neste konferansen vil finne sted i Romania i 2010. Hvilke tema ønsker norsk kirkeliv at skal tas opp når så langt kommer? Hva ønsker kirke-Norge å lære av det arbeidet som gjøres i andre land og andre kirker? Hva ønsker kirke-Norge å bidra med inn i det internasjonale, økumeniske arbeidet for å åpne kirker og menigheter for det stadig voksende antallet hørselshemmede?

Utsnitt av forsamlingen, døvediakon Randi Andresen forrest til høyre.

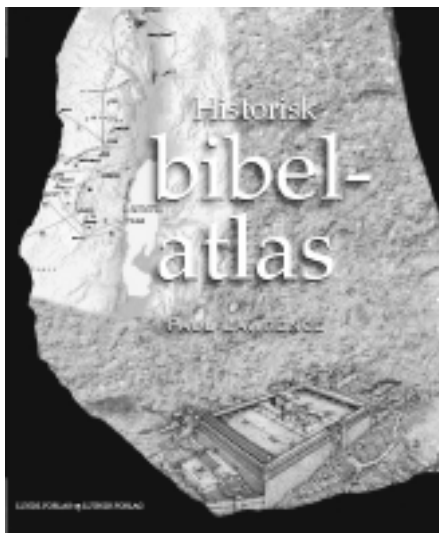
NYTT BIBELATLAS FOR ALLE BIBELLESERE!

Paul Lawrence

HISTORISK BIBELATLAS

Oversatt av Eyolf Berg

- En reise gjennom bibelhistorien fra Abraham til Paulus
- Bygger på de seneste historiske og arkeologiske oppdagelser
- Gjennomillustrert med 97 nytegnede kart, 7 rekonstruksjonspanoramaer, 17 bykart og 150 fotografier
- Spesialartikler om emner som folkeslag og språk i Bibelen
- Tidstabeller, ordforklaringer, litetraturliste og registre over saker, personer, stedsnavn og bibelhenviisninger

Kr 398,-

Skaperord eller maktspråk?

AV HARALD KAASA HAMMER

Språket i forslaget til ny liturgi har aktualisert spørsmålet om våre ord og Guds ord. I debatten møter vi sterke ord om at "alt vi sier om Gud har en symbolsk karakter, og kanskje er vi blitt villedet til å tro at talen om Gud som far ikke er et bilde".

Klemens av Aleksandria (150-216) er blitt aktuell i debatten. Han formet slagordet "Gud er alltid større" (semper major), Gud er alltid større enn våre ord. "Å tale om Gud er meget vanskelig," sa Klemens. "For hvordan kan noen finne ord for det som verken er kjønn eller forskjellighet eller art eller individ eller nummer." Det høres så logisk ut, men hvilken åpenbaring kan Klemens påberope seg for slike kategoriske utsagn om Gud og om språket?

Det er vel og bra å få frem at Gud ikke er så liten at vi får plass til ham i våre lommer. Det lyder så rett og ydmykt når noen sier at våre ord blir for fattige til å beskrive Gud. Likevel sier vi da at språket er vårt, og at våre ord er menneskers oppfinnelse. Men det var ikke mennesket som begynte å tale om Gud; det var Gud som begynte å tale før det var noe menneske, og han skapte mann og kvinne med sine skaperord. I begynnelsen var Ordet. Vi har ingen rett til å tilrane oss monopol på ordet, som om ordene og språket kommer nedenfra, fra oss mennesker.

Jo fjernere vi gjør Gud, jo større makt får mennesket. På den måten tiltar mennesker seg en livsfarlig definisjonsmakt over andres tro. Guds skaperord og tiltaleord blir gjort om til menneskers maktspråk. Hvem har rett til å si at Guds åpenbaringsord er ufullkomne bilder

og metaforer. Hvem har rett til å si at hans åpenbaringsord "selvsagt" bare er pedagogiske hjelpemidler som Gud bruker for å få oss til å ane noe bakenforliggende som "selvsagt" er noe helt annet?

Likeså sant som at Gud bor "i det høye og hellige", er det at han bor "hos den som er knust og nedbøyd i ånden". Hvilken rett har vi til å si at det første er det som gjelder, og det andre er bare en pedagogisk trøst? Hvem kan si at han forstår det første bedre enn det siste?

Jeg forstår godt at noen ønsker å finne nye metaforer om Gud. Noen har hatt fedre som får dem til å krype sammen, bare de hører ordet far. Men den som har vært uheldig med sin jordiske far, trenger desto mer en himmelsk Far. Vår himmelske Far er ikke et speilbilde av jordiske farsbilder, men et viktig korrektiv. Et møte med den himmelske Far kan bryte de vonde farstradisjonene i en familie. Det er en fryd å lese seg gjennom bibelavsnittene hvor Far beskrives. Jeg tror alle vil ønske seg en far med slike kvaliteter.

At Jesus ble menneske, er mer enn en pedagogisk genistrek; det er en åpenbaring: "Ingen har noen gang sett Gud, men den enbårne, som er Gud, og som er i Fars favn, han har vist oss hvem han er."

Hva nå hvis Gud enda en gang overrasker mennesket? Hva om han en dag bryter igjen om alle forestillinger og filosoferinger om symboler og metaforer, så vi rett og slett får "høre Herren Gud som vandrer i hagen i den svale kveldsvinden", slik det så vakkert er beskrevet på Bibelens tredje blad. Kanskje vil

Gud på denne måten bekrefte Paulus' tale på Areopagos, at han ikke er "formet av menneskers kunst eller tanke", men at han er oss nærmere enn vi tror: "Vi er også hans slekt".

Jeg tror ikke at Far er en menneskelig metafor om Gud. Jeg tror Far er en åpenbaring. Hadde det vært en menneskelig metafor, da hadde vi hatt frihet til å finne andre menneskelige metaforer som vi tror er mer dekkende for den bakenforliggende virkelighet.

Det er jo slik at jo mer vi opphøyer Gud og flytter ham opp i det utilgjengelige, jo fjernere vi gjør ham, desto større spillerom får vi til selv å lage våre bilder, og vi kan tilta oss makt til å skape våre egne bilder av Gud. I denne ydmyke opphøvelse av Gud, ligger det en stor fristelse til bedrevitenhet, fordi en forkaster bibelske

beskrivelser til fordel for egne beskrivelser.

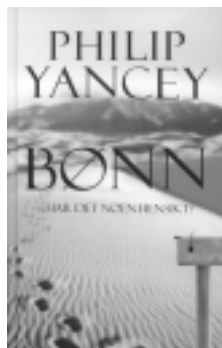
Jeg har funnet bare ett sted hvor Gud settes på linje med jordiske fedre: "Som er far er barmhjertig mot sine barn, slik er Herren barmhjertig." Ellers er han mer enn eller helt annerledes enn:

Luk 11,11 Er det vel en far blant dere som vil gi sin sønn en orm når han ber om en fisk,

Luk 11,13 Når selv dere som er onde, vet å gi barna deres gode gaver, hvor mye mer skal ikke da Faderen gi Den Hellige Ånd fra himmelen til dem som ber ham!»

Jes 49,15 Kan en kvinne glemme sitt diende barn og ikke ha ømhet for sønnen hun fødte? Og selv om en mor kan glemme, så vil jeg aldri glemme deg.

Nyhet fra Luther Forlag

Philip Yancey

BØNN

Har det noe hensikt?

Fungerer bønn? Eller for å si det mer personlig: Fungerer bønningen slik vi mener den burde? Hva kan vi egentlig forvente når vi ber?

I sin sterkeste bok siden *Nådens gåte* trenger Philip Yancey helt inn i selve hjerterytmen - den mest grunnleggende, utfordrende, forunderlige og givende delen - i vårt forhold til Gud.

Forfatteren ser nærmere på de spørsmålene mange av oss bærer på når det gjelder bønn, men som få av oss vet hvordan vi skal sette ord på.

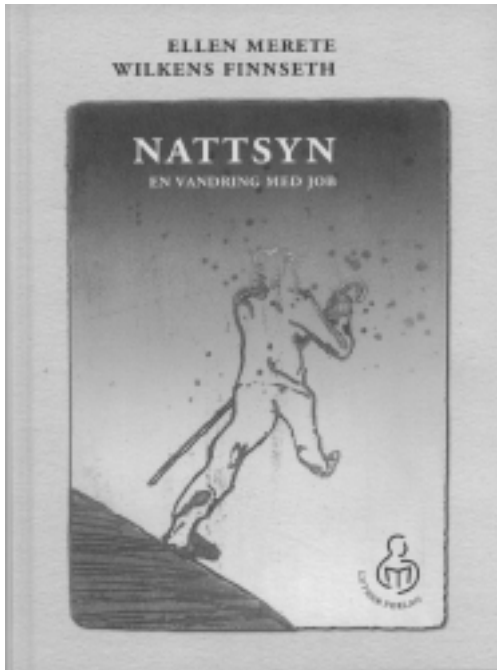
Kr 328,-

Nyhet!

Ellen Merete Wilkens Finnseth

NATTSYN

En vandring med Job

Kr 198,-

“Nattsyn har et anstrøk av sjelesorg, slik sjelesorg på sitt beste består nettopp i medvandring. Den er poetsisk og gir vakre ord til denne sjelelige smerten som er så forferdelig vanskelig å forstå... Finnseth tar ikke på seg å forstå lidelsen. Hun nøyer seg med å forstå den lidende - og kanskje er det nok. Det som er sikkert, er at det er vakkert. Vakkert slik en tørstende i ørkenen, synes en oase er vakker, vakker slik en lidende som gjenkjenner sin lidelse I Job synes hans harde ord er vakre. Som hun sier; døden er et rop, livet en berøring.”

Kjell Richard von Wachenfeldt

FRA BOKFRONTEN

Philip Yancey:

Bønn. Har det noen hensikt?

Oversatt av Eyolf Berg, Oslo: Luther Forlag 2007, 415 s.

Eiliv Grue (red.):

Bønn – mens vi lever våre dager

Oslo: Verbum 2008, 128 s.

Har det noen hensikt å be? Det er spørsmålsstillingen i boken *Prayer: Does It Make Any Difference?* (2006) som nå foreligger i norsk oversettelse. Forfatteren, Philip Yancey (f. 1949), er amerikaner med et omfattende forfatterskap bak seg. Han skriver populært og når mange lesere med interesse for aktuelle tros-spørsmål. Den foreliggende bok om bønn er på mange måter en refleksjonsreise gjennom flere tiår. Forfatteren beretter om møter med en rekke mennesker og situasjoner på de forskjelligste steder rundt om i verden. Han forteller i jeg-form hva han har sett, hørt og lært. Samtidig har han lest uendelig mange bøker om bønn. Hvis han ikke under lesningen hadde kunnet støtte seg til en medhjelper, som leste bøker for ham og merket av aktuelle avsnitt som han kunne konsentrere seg om, ville han fortsatt ha sittet i bibliotekene og lest bøker om bønn, forteller han. Yancey har også intervjuet mennesker han har møtt, om bønn og gjengir mange av deres beretninger som innskudd i boken. I tillegg har han tatt inn bønner og meditasjoner av noen kjente

personer, så som Benedikt av Nursia og Karl Rahner.

Det er blitt en rik og allsidig bok. Svært mange temaer blir belyst gjennom bibelsk innsikt, bred lesning og egne erfaringer. Blant de mange kapitler og avsnitt som utmerker seg spesielt, ligger det nær å nevne refleksjonene som knyttes til de ubesvarte bønners vel-signelse. Noen av Guds største gaver er ubesvarte bønner, sies det. Ellers siterer Yancey den tyske teologen og motstandsmannen Dietrich Bonhoeffer som har sagt: "En dag uten morgen- og kveldsbønn og uten personlig forbønn er en dag uten mål og mening." Yancey har også fått med seg hvordan bønnen nesten fullstendig forsvant ved de store protestantiske teologiske fakulteter i 1960- og 1970-årene (en underlig opplevelse som jeg husker godt, spesielt fra studier i Tyskland på den tiden).

Boken kan leses som en fyldig, personlig og tankevekkende reisebeskrivelse gjennom bønnens verden. Det er lesning som fenger.

Den andre boken som skal omtales her, *Bønn – mens vi lever våre dager*, er av en ganske annen

karakter. Den er kortfattet og består av et utvalg ferdig formulerte bønner, plukket ut av ni personer fra noe ulike arbeidslag i Den norske kirke. De ni er: Kristin Gunleiksrud, Harald Hauge, Kjell Markset, Johanne Grønning Mikalsen, Kai Rune A. Vestersager, Kari Lilleaasen, Finn Wagle, Gunnar Stålsett og Anne Grete Sirnes. Utvalget av bønner er sentrert om bestemte temaer. Blant disse er: Undring og lovsang, bønn med barn, bønn for et såret skaperverk, bønn i livets smerte og bønn om velsignelse. Redaktøren - Eiliv Grue - har skrevet korte innledninger til hvert av temaene. Boken inneholder også en del blanke sider med oppfordring til leseren om å skrive inn sine

faste bønner i tillegg til de som finnes i boken.

Mange av bønnene i denne boken er hentet fra Bibelen. Det er også flere bønner fra keltisk tradisjon. Alt i alt foreligger det et variert utvalg til forskjellige situasjoner i livet. En rekke av bønner er vel kjente og har vist seg å være slitesterke. Hensikten er å hjelpe leserne til et rikere bønneliv. Det er godt å ha ferdige bønner å ty til, skriver Kristin Gunleiksrud. Boken er lett å gripe til når en er på leting etter bønner som utvider horisonten og som tar i bruk andre ord enn de vi selv greier å formulere når vi folder våre hender og sukker til Gud i vår hverdag.

Torleiv Austad

Nyhet fra Luther Forlag

Peter Halldorf

DUFTEN AV DE HELLIGE

“Møtet med den kristne tradisjon avdekker en viktig årsak til hvorfor kristendommen ubønnhørlig taper terreng i vår kultur. Vi tilhører en kirke som ikke fosterer helgener.”

(Fra forordet)

Kr 198,-

SØNDAGSTEKSTEN

Even Borch, Sjur Isaksen, Ernst-Modest Herdieckerhoff og Hilde Barsnes

1. søndag i advent

30. november 2008

Preiketekst: Jes 62,10-12

Til dagen

Når adventa startar opp, har butikkane lenge hatt juleutstillingar, og julebordsesongen er nesten over. Kan hende er det eit godt utgangspunkt for å få fram at adventa ikkje berre er førebuing til jul, men til at Jesus skal koma att. Vi startar eit nytt år med utfordringa til å korrigere kursen og feste blikket på målet.

Mange stader er det tradisjon med lysmesse på denne søndagen. Vi kan jo prøve å knytte den sterkare til den "store kvite flokk" og løyse litt på banda til englane på betlehemsmarka.

Teksten

Tekstavnittet vårt er frå den siste delen av Jesaia-boka som ofte vert kalla Tritojesaia. (Kapitel 56-66). Vi skal ikkje her gå inn på diskusjonen om forfattarskapen. Viktigare er det å vite litt om situasjonen rundt teksten.

Hos Deuterjoesaia (Jes 40-55) er hovudtemaet frelse til paktsfolket som er i eksil i Babylon. Den siste delen av profetboka er blitt til i ein situasjon der folket er kome heim. Draumane er blitt til røyndom, lovnadene er blitt oppfylt. Vi ser at livet ikkje vart heilt slik som folket hadde trudd det skulle bli. Mange er skuffa. Det blir tydeleg spegla i den profetiske bodskap. Her er det ikkje berre frelse som hos Deuterjoesaia, men ei blanding av frelse og dom. Hos Deuterjoesaia var gudsbyen, Sion, målet for frelsa, mens Tritojesaia erkjenner at det endelege målet ikkje er nådd. Sion er ikkje

enno forløyst. Gudsfolket må vente. Israel må leve i ei ufullkommen verd og underkaste seg ein Gud som forkynter både dom og frelse.

Til preika

Situasjonen til Israel-folket er ikkje ulik situasjonen til kyrkja. Vi har fullt og heilt del i Guds frelsesverk i Jesus Kristus. Samstundes lever vi eit liv underlagt synd og død. Mange menneske har opplevd å bli skuffa over at ikkje gudstrua har gjort livet lettare og mindre problemfritt å leve. Det å vere borgar av gudsbyen Sion har gitt fleire frustrasjonar enn gleder. Likevel trur eg svært mange menneske lengtar etter å komme heim, drøymmer om å leve i byen der murane gjev tryggleik.

Ei av utfordringane på kyrkja sin nyårsdag, ligg i å nullstille kyrkjelyden. Det er ei hovudoppgåve for liturgien og "regien" på gudstenesta. Dei mange konfirmantgruppene, speidarane og barnekora som er aktørar denne dagen, kan med fordel brukast til denne oppgåva. I staden for å sitte pynteleg med lys i benkane, kan dei lage lyskors i koret, bære inn steinar som dei legg frå seg, bruke dåpsvatnet til symbolhandlingar osv. Det ligg utruleg mykje sprengkraft i dei kjente elementa i kyrkjerommet som ein kan bruke i ei liturgisk ramme. Ein må berre vere kritisk slik at ikkje symbolhandlingane fører oss ut av kyrkja i staden for inn i gudsrikeløyndomen.

Jesaia-teksten er ein frelsetekst. Derfor må vi forkyntre frelse, utan vilkår. Vi må stå imot freistinga til å moralisere over julemusikk i kjøpesentra, og andre former for missbruk av julebodskapen. Ja, vi må også stå imot freis-

tinga til å halde ei julepreik "light". I år har vi fått sjansen til å sette adventa inn i den store frelseshistoriske samanhengen. Jesusbarnet kom ikkje som eit stjerneskot til verda. Skaparen er heile tida frelsaren, og han har arbeidd lenge. Guds demonstrasjonsfolk, Israel, skal hjelpe oss til å huske at gudstrua ikkje først og fremst er eit individualistisk trus-opplæringsprosjekt. I kyrkja vår (og i samfunnet) er vi prega av både den pietistiske individualismen og av den moderne sjølvrealiserande individualismen. Det trur eg er ein grunn til at vi så fort blir slitne og utbrente.

I vers tolv blir det sagt at dei (vi) skal kallast eit heilag folk, dei som Herren har utløyst. "Eit heilag folk" er eit spennande og utfordrande omgrep. Vi bør ikkje hoppe lett over det. Men i preika i dag bør vi vere raske til å kople det opp mot Guds handling med folket. "...det som Herren har utløyst." Med det kan vi flytte fokus frå det individualistiske sjølvopptatte til Guds frigjerande handling. Det er det eg meiner med at vi skal nullstille oss. Vi treng ikkje nødvendigvis nemne det, men det må ligge under: Gud tilgjev oss syndene våre for Jesu Kristi skuld.

Bibelteksten vår er svært visuell. Dette må vi utnytte i preika. Analysane av det moderne (eller postmoderne) menneske skal vi gjere i lønnekammeret vårt. Ikkje på preikestolen. I preika skal vi male bilete. Bilete av eit folk som drøymer og lengtar. Eit folk som er på heimveg. Menneske som høyrer Guds rop. Som blir sett og tiltalt.

Vi skal male eit bilde av ein Gud som elsker oss, som famnar oss og som aldri vil forlate oss.

Salmeval

Salmevalet må bli prega av kva slags gudsteneste det er. Men enten det er høgmesse eller lysmesse. (kvifor ikkje kombinere dei to !), så bør nr 5/6 "Gjør døren høy, gjør porten vid" vere med. Det er adventssalmen som både med tekst og stemning formidlar innhaldet i dagen. Også nr.12 "Rydd veg for Herrens komme" knytter til tema for dagen på ein god måte. Den eignar seg godt som prosesjonssalme.

EVEN BORCH
 Prost i Brønnøy

2. søndag i advent

7. desember 2008

Lukas 21, 25-33

Dette kan bli siste gang

"Kjære menighet som jeg er så glad i! Velkommen til gudstjeneste. Det kan bli siste gang vi møtes til gudstjeneste her i kirken vår. Det er riktignok planlagt familiegudstjeneste her neste søndag, og julaftensgudstjeneste står også på programmet. Men det er ikke sikkert det blir noe av. Det er ikke sikkert at noe av det vi har planlagt, blir noe av. Dette kan bli siste gang. Jesus har sagt han skal komme igjen, og da skal alt bli helt annerledes..... Men nok om det: Nå skal vi holde gudstjeneste uansett. Og mitt tips er at det blir julaftensgudstjeneste her også. Men det er altså ikke helt sikkert."

Fortidskalender og framtidskalender

Det finnes nesten ikke en familie i det kristne Norge som ikke har 1 eller 5 adventskalendere i huset. Noen er selvlagde med spennende pakker, andre er pliktskyldigst kjøpt av Idrettslaget for 20 kroner. En adventskalender er en *framtidskalender* som først og fremst er orientert mot et høydepunkt og et slutt punkt der framme, nemlig 24. desember. De fleste kalendere er i utgangspunktet *fortidskalendere*, det vil si at de angir i hvilken avstand vi til enhver tid er til viktige begivenheter og datoer i fortida. I vår sammenheng er det intet mindre enn Jesu fødsel i Betlehem som er det avgjørende orienteringspunkt i fortida. Guds folk lever altså på en grunnleggende måte både på en fortidskalender og en framtidskalender. På 2. søndag i advent orienteres vi oss i forhold til Jesu fødsel den gang, men også på en spesiell måte i forhold til Jesu gjenkomst der framme.

Tegn i sol og måne og stjerner

Når Jesus beskriver de tegn som skal gå forut for sin gjenkomst, er det kraftig kost. Hos Lukas fyller disse tegnene med ledsagende formaninger hele kapittel 21. Tegnene er knyttet både til krigskonflikter, til forfølgelse av de Kristus-troende og til voldsomme naturfenomener. Beskrivelsene later til å ha som siktemål å styrke beredskapen og utholdenheten. Men hva hjelper det med disse tegnbeskrivelsene i

dag? Opp gjennom århundrene har verden gjentatte ganger opplevd og overlevd krigskonflikter, forfølgelse av de Kristus-troende og voldsomme naturfenomener. Og det vil ikke være vanskelig å se ganske tilspissede utslag av disse fenomener i 2008 heller. Skal vi fortsette å rope ULV, ULV!(eller kanskje LAM, LAM, siden det egentlig er Kristus vi venter på)? Eller må vi finne en annen form på en preken som på en eller annen måte bør handle om endetidsberedskap?

Tekst og budskap

Jesu apokalyptiske tale er en del av det som i Lukasevangeliet framstår som den siste delen av hans offentlige forkynnelse. Det er begeistring for tempelets prakt som danner utgangspunkt for talen. I v 6 kan ikke Jesus dy seg: Han erklærer at all jordisk prakt, tempelet inkludert, skal jevnes med jorden. Akkurat den delen av profetien ble som kjent oppfylt ikke så mange årene seinere. Men dette innleder altså Jesu beskrivelse av de siste tiders kjennetegn. Han beskriver en krise som er både politisk, religiøs og naturøkologisk. Tegnene skal skape redsel hos menneskene. (v 26) Men ikke hos de troende! For disse tegnene skal først og fremst generere årvåkenhet og forventning. Det er Menneskesønnen som kommer.

At Menneskesønnen kommer betyr at det ikke er redslene, forfølgelsene eller naturkatastrofene som får siste ord. Menneskesønnen får siste ord: "Himmel og jord skal forgå, men mine ord skal aldri forgå." (v 33)

I liknelsen om fikentreet (v 29-31) fastslår Jesus at disiplene skal kunne vite at Guds rike er nær. Siktemålet med talen er ikke apokalyptisk spekulasjon, men oppfordring til beredskap. Det kan nok hende at Jesu tale er blitt brukt til spekulasjon, fra en side sett inviterer den jo til å se seg rundt og tolke tegnene. Likevel står formaningen til å løfte hodet og være våkne igjen som det sentrale i teksten.

Endetidsberedskap = hverdagsberedskap

Nå har kirken levd med denne endetidsforventningen i 2000 år. Det skjedde ikke så raskt som de fleste trodde. Det er mulig at den slekt Jesus henviser til i v 32 fortsatt ikke har forgått, men atskillige generasjoner har i hvert fall avsluttet

sin vandring på jorden. Vi har vel, av gode grunner, blitt vant til å ta et forbehold i vår nære endetidsforventning. Når det ikke har skjedd ennå, når det ikke var svartedauden, når det ikke var verken det ene eller andre jordskjelvet, når det ikke var 2. verdenskrig eller noe av alt det andre menneskeheten hittil har overlevd, hva tenker vi da om beredskap? Kanskje er det ingen annen beredskap for endetiden enn den beredskap som kreves av oss hver morgen? Kanskje må endetidsberedskap være det samme som hverdagsberedskap. Vær våkne! Vær forberedt på å møte Kristus i dag! Kommer han ikke i skyen, så kommer han kanskje i skikkelse av din neste, i skikkelse av de minste i blant oss, i skikkelse av fattig vin og brød. For min del er dette den mest forsvarlige måte å anvende Jesu formaninger på 2000 år seinere.

Jesus får det siste ord

Teksten vår har en iboende historieforståelse som knytter de aller største historiske linjer til Menneskesønnen, Jesus Kristus. For det første bekrefter Jesu forkynnelse at jorden slik den er nå, ikke alltid skal være slik. Det skal komme til en avslutning og en nyskapselse. Og i likhet med de fleste omdannelser, vil den bli besværlig og smertefull. Men denne avslutningen og omdannelse har med Gud å gjøre. Jesus kommer igjen, ikke for å delta i undergangen, men for å opprette noe nytt. Når vi i vår angst spør: "Kan vi få slippe at dette skjer?", så vil Jesus svare: "Dere kan stole på at det skjer, det skal være slik og jeg skal være der. Frykt ikke!" Det er ikke kaos som seirer til slutt. Det er ikke ondskaper som triumferer i livets avslutning. Det er Jesus som får det siste ord.

For de av oss som har forrettet mange begravelser og sittet ved en del dødsleier, er det naturlig også å se parallellen til hvert eneste menneskes undergang i døden. "Kan jeg få slippe at dette skjer?" Jesus svarer: "Du kan få stole på at det skjer, det skal være slik og jeg skal være der. Frykt ikke!"

Prekensisser

1. Fortidskalender og framtidskalender
 - Jesus var ved tidenes begynnelse
 - Jesus kom nær i Betlehemsnatten
 - Jesus skal komme igjen i herlighet

2. Endetidsberedskap = hverdagsberedskap
 - Har vi sett lenge nok mot skyen? Kommer han ikke snart?
 - Skal vi heller se mot vår neste, disse minste brødre og søstre?
 - Han vi venter på er her allerede, i vin og brød
 3. Jesus får det siste ord
 - Det siste ord i mitt liv
 - Det siste ord i denne verdens liv
- Lykke til!

SJUR ISAKSEN
Universitetslektor, MF

3. søndag i advent

14. desember 2008

Prekentekest: Matt 11,2-10

Jes 35,3-10, 1. Korinter 4,1-5

1. Kulturkollisjon:

Dagens tekst var en av de første jeg skulle preke over etter at jeg ble prest i Norge. Det var i Tromsø, og jeg prekte om døperen i fengselet, som ikke var så skråsikker lenger og begynte å tvile... osv

Det skulle jeg ikke ha gjort, i hvert fall ikke til en menighet som til dels besto av fromme, men også veldig bestemte læstadianere. På reaksjonen var jeg ikke forberedt den gangen. Neste dag på jobben var vår snille kontordame tydelig rystet og skuffet over å høre en "slik lære" fra prekestolen. "En Guds mann som Johannes tviler da ikke! Han ville bare åpne øynene til sine disipler," fikk jeg høre. Det hadde hun lest i en preken hos Luther. Sitat (egen oversettelse): "Jeg (Johannes) vet vel at Han er den rette Kristus, men folk tror ikke på det, så derfor: gå til ham dere, og hør selv, slik at dere kan følge etter ham, for det er det som er avgjørende for deres frelse." Det ble en liflig teologisk debatt, men enige ble vi ikke. Likevel har jeg tenkt mye på denne samtalen når jeg senere har hatt med Mt 11 eller Johannes døperen å gjøre. Frem-

deles er jeg sikker på mitt teologiske ståsted når det gjelder tro og tvil - også i forhold til "en Guds mann", men etter hvert har jeg sett at hun hadde et poeng likevel som jeg ikke forsto den gangen. For hva er egentlig tekstens sentrale budskap? Hva er det Matteus egentlig vil formidle med dette avsnittet i evangeliet sitt? La oss se litt nærmere på det:

2. "Blomstre som en rosegård":

Det store tema hos Matteus er "Himlenes kongerike", hvordan det kommer til menneskene, hvordan det vokser, hvordan det virker, og hvilken verdi det har.

Dette riket har Jesus vitnet om i ord (bergprekenen kap. 5-7) og gjerning (kap. 8+9) Når Guds rike møter oss mennesker, blir alt nytt, og livet får et nytt perspektiv. Han helbreder oss på kropp og sjel. Fremtiden er sikret.

Kap 10 forteller om hvordan Jesu budskap spres, men også om motstand og splittelse som hans ord skaper blant mennesker; også forfølgelser har Matteus sin menighet blitt utsatt for. Og det er klart at et slikt utgangspunkt skaper usikkerhet og tvil blant de troende. Dette vet evangelisten, og det tar han på alvor. Herlighets- og seiersteologi er fremmed for ham. Han står for det motsatte: en theologia crucis. Etterfølgelse fører ifølge ham gjennom smerte og lidelse. Det skulle bare mangle, for Jesus selv måtte også lide og dø. Kors og trengsel er en naturlig del av det å være Jesu etterfølger. Hele Matteus sin forkynnelse bærer preg av sjelesorg. Grunnen for at en kristen kan holde ut, er Jesu løfter. Den troende vet at det vonde i denne verden ikke er det siste som skjer, men at han/hun har en stor fremtid i vente i "himlenes kongerike"

Ut fra dette grunnperspektivet må vi også se dagens prekentekest. Den handler riktignok om tvil, men det er først og fremst de troendes tvil som Matteus er opptatt av. Denne tvilen i menigheten setter han ord på gjennom det Johannes døperen sier. Og da våkner sjelesørgeren i Matteus. Sânt sett er spørsmålet om Johannes selv tvilte eller ikke, uvesentlig. Det fører på et sidespor. Poenget her er at livets harde realiteter kan føre et hvert menneske til tvil. Men vi får også hjelp til å komme et skritt videre. Derfor minner Jesus oss om "himlenes kongerike". Det gjør han gjennom det han sier

i Bergprekenen, eller gjennom lignelser, men også gjennom helbredelser og andre gjerninger. Og det er derfor Matteus er opptatt av alle sitatene fra det gamle testamentet, som vitner om en ny verden for alle som tror. I kap. 11 viser han spesielt til Jesaja 35 og løftet om en verden uten skyggesider, der alle som sliter i denne verden, skal få det godt og jorden skal "blomstre som en rosengård" (denne flotte Grundtvig-salmen er skrevet over nettopp Jesaja 35). Det er naturlig å tvile, men det er også lov å drømme om forandring, en forandring som etter Jesu løfte skal komme snart. Den som til tross for anfeltelsene som livet bærer med seg, klarer å stole på Kristus erklæres som makarios - lykkelig og salig - det samme ordet som brukes i Jesu bergpreken. Eller for å si det med kap. 10,22: Den som holder ut helt til slutt (underforstått til tross for tvil og anfeltelser), skal bli frelst.

3. Parousia

Det er uten tvil en stor forskjell mellom Johannes sin forkynnelse om den siste dommen, slik som Matteus har beskrevet den før, og det som skjer rundt Jesus. Det er viktig for evangelisten å fremheve at Jesus likevel er den utvalgte som skal komme. Derfor er siterer han skriften igjen og igjen i sitt evangelium.

Matteus tenker velig konkret om den nye verden: Blinde ser, og lamme går. Han venter at himlenes Kongerike kommer øyeblikkelig. Det som skjer rundt Jesus, er bare en forsmak på det som skjer når Guds rike er kommet for godt.

Avslutningen i rekken av det som skal skje, er imidlertid ikke det vi ser på som mirakel-handlinger, men forkynnelsen av Guds nåde til de fattige. Kanskje det minst glamorøse i hele denne rekken, men neppe tilfeldig. Det virkelig store er at frelsen er et tilbud for alle. Verken avstamning, økonomiske midler, religiøs bakgrunn, eller annen tilhørighet har noe å si. Forholdene i verden er snudd på hodet.

4. "Rydd vei for Herrens komme"

Vi feirer advent, venter på at Herren skal komme. På den 3. søndagen er vinklingen slik at Johannes døperen står sentralt. Han går foran; han rydder vei: han forbereder menneskene på det som skal komme; han peker på

Kristus. Men kirken har ventet lenge. Så lenge at tvil kan snike seg inn blant Guds folk. Det er ikke noe nytt. Tvilen har rokket på mange. Martin Luther snakker om anfeltelser. Det er det samme. Lesningene denne gangen vil styrke troen i nettopp denne situasjonen. Jesaja forteller om det vi har i vente: "gleden som skal oppstå når Gud forløser verden". Det er denne teksten Jesus viser til i evangeliet. Målet de troende har for øynene er at livets skyggesider er tatt bort, at blinde ser og lamme danser. Det hele begynte den gangen Gud sendte Jesus til verden. Men fullendelsen har ikke skjedd ennå, vi venter fremdeles. Vi befinner oss mellom et "ikke ennå" og et "allerede". Derfor ber vi med kollektbønnen: "Vær oss nær når vi kommer i tvil og anfeltelse, så vi holder fast ved troen på Jesus og rydder vei for hans rike på jorden."

5. Forundring:

Av og til er jeg forundret over avgrensningene av perikopene i vår kirke. Det gjelder også 3. søndag i advent. I dagens tekst har vi tematisk med to avsnitt å gjøre, eller rettere sagt med 1,5.

1. *Jesu møte med Johannes sine disipler (1-6)*

2. *Jesu vitnesbyrd om Johannes (7-10)*

Men punkt 2 omfatter egentlig hele avsnittet t.o.m. vers 19. Resten av denne perikopen får vi så høre i tekstsokas andre rekke. Hvorfor det, vet jeg ikke, men meningsfullt er det neppe. Perikopens 1. del gir mer en nok stoff for en hel preken. Hvorfor da ikke bruke talen for å tegne et stort bilde om vår fremtid, om håpet som knytter oss til troen tross tunge øyeblikk? Jeg foreslår at vi begrenser oss til Jesu samtale med Johannes sine disipler og tar oss av Jesu vitnesbyrd om Johannes til neste år.

6. Salmeseddel:

- 02 *Fast lystenningspsalme i Skårer kirke*
913 *bibelsk salme som passer til hele advent*
22 *se særlig vers 3+4. (noen som tør å ta den?, men den funker også på melodiene 150 eller 537)*
13 *understreker grunntonen i gudstjeneste.*
7 *fin til forberedelse av nattverden*
3 *Med ny lengsel etter fullendelsen går vi tilbake til hverdagen*

ERNST-MODEST HERDIECKERHOFF
Sogneprest i Skårer

4. søndag i advent

21. desember 2008

Lesetekster: Jes. 52:7-10

Fil 4:4-7

Prekentekest: Joh. 1:19-27

Hvem er du? Hvem er du, da?

Johannes gjorde bemerkelsesverdige ting, noe som gjorde at folk begynte å lure på hvem han var? Er han Messias? Johannes svarer rett ut at det er han ikke. Men hvem er du da? Elia...nei! En røst som roper i ødemarken. Gjør veien rett for Herren. Johannes er en fascinerende person. En som holder til litt utenfor byen...en som roper ut sitt budskap i ødemarken. Folk kommer til denne rare mannen med det store engasjementet, et engasjement som ikke er på egne vegne, men på Guds. Vi hører om Johannes lenge før han ble profet. Han var sønn av Sakarja og Elisabeth, som hadde vært barnløse helt til en engel kom til Sakarja i tempelet og fortalte at Elisabeth skulle få en sønn. Denne sønnen skulle de kalle Johannes, og han skulle forberede folket på at Jesus skulle komme. Seks måneder etterpå får Maria besøk av engelen Gabriel, som fortalte at hun skulle bli med barn, at hun skulle bli mor til Jesus, Sønn av den høyeste. Like etter Maria fikk dette budskapet reiste hun til Elisabeth, og vi hører om møtet mellom Elisabeth og Maria. Da hun kom frem til Sakarjas og Elisabeths hus, hilste hun på Elisabeth, og da Elisabeth hørte Marias hilsen, rørte barnet seg i magen hennes og hun ble fylt av Den Hellige Ånd, og sa med høy røst: "Velsignet er du blant kvinner, og velsignet er barnet du bærer. Elisabeth spør: "Hvordan kan de ha seg at mor til min Herre kommer til meg" For når jeg hørte din hilsen, hoppet barnet i meg av fryd."

I denne hilsen som Elisabeth har til Maria når disse to møtes, hver med sitt barn i magen, bekrefte begge barnas oppdrag her i verden. Johannes hopper av fryd for Jesu komme, noe som blir hans livs oppgave.

Navnet Johannes betyr "Gud er nådig". Han vokser opp til å bli mann og profet, med et klart kall. Å, rydde vegen for barnet til Maria, Guds sønn, som kommer med nåde til alle mennesker. Johannes forkynner om at alle menneske skal se Guds frelse. Folk kommer til han og lurer på om han er Messias,

men han slår hardt tilbake og sier: " Jeg døper med vann. Men midt iblant dere står en dere ikke kjenner, han som kommer etter meg, han som jeg ikke er verdig til å løse sandalremmen for."

Jeg synes det er sterkt å høre Johannes vitne. Han er så tydelig i å peke på Jesus i alt han gjør. Barnet som hoppa av fryd i Elisabehs mage, forsetter å hoppe av fryd og vitne om Jesus hele hans liv.

Johannes gjorde ingen tegn, men alt han sa om Jesus var sant, og mange kom til tror på Jesus.

Johannes gjorde ingen under, slik Jesus gjorde. Likevel kom folk å hørte på han. Jeg ser for meg at det må ha hatt med hans brennende engasjement for Jesus å gjøre, hans fryd over at Gud var nådig, og sendte Jesus, Guds frelse til menneska.

Jeg tenker at vi kan la oss inspirere av Johannes. Han som ikke gjorde tegn, men som levde i kallet sitt om å rydde veg for Jesus.

Teksten

Johannes døperen oppfyller sin rolle som vitne ved å peke på Jesus, og ved å sende sine egne disipler til ham.

Vers 19: Evangelisten deler her opp jødiske ledere i prester og levitter, noe han også gjør senere for å beskriver jødiske grupper i opposisjon mot Jesus. Referer til Jerusalem som stedet de kommer fra.

Vers 20: Messias-tittelen dukker først opp i Dan. 9:25 som en som i fremtiden skal salves til et sendebud fra Gud. I Luk. 3:15 finner vi også at folket lurer på om Johannes døperen er Messias.

Vers 21: Elia var ventet tilbake basert på Mal. 3:1-23, en budbærer sendt for å forberede "Herrens dag" er identifisert som Elia i 3:23. Synoptisk tradisjon identifiserer Johannes døperen med Elia for å gjøre Johannes til forløper for Jesus, Mark. 9:13, Matt. 17:12, Luk. 1:17, 7:27. Bare i kristne kilder er Elia sett på som forløper for Messias, heller enn dommedag.

Vers 22-23: En røst som roper i ødemarken. Sitatet fra Jes. 40:3 er brukt om Johannes døperen hos synoptikerne også, men Johannes bruker det på en slik måte at det å gjøre veien rett hører med til oppdraget Johannes har.

Vers 24-25: Evangelisten lager en annen del av historien ved at han lar fariseerne stille spørsmål ved Johannes sin autoritet i forhold til å døpe hvis han ikke er Messias. I spørsmålet ligger en forståelse av at en slik dåp skulle uttrykke både anger og gi renselse gjennom Ånden, slik som i GT. Dåpen hadde vært et punkt for spenning mellom johanneiske kristne og disipler av Johannes døperen.

Vers 26-27: Den synoptiske tradisjonen skiller Jesus fra Johannes døperen ved å understreke forskjell på vanddåp og åndsdaap. En annen kontrast ligger i forskjellen på Johannes og Jesus ved at Johannes har mindre verdighet i forhold til Jesus. Johannes-evangeliet ser ut til å ha modifisert tradisjonen noe slik at Johannes døperen sitt svar peker på Jesus som "den ukjente" for fariseerne. Det viser frem mot de kommende konfrontasjonene mellom Jesus og jødene som ikke kjenner Jesus eller hans far. Joh. 1:15,30 gir en mer eksakt kristologisk tolking av utsagnet om at Jesus er den som "kommer etter".

Preken

I denne teksten er det mange spennende temaer å ta tak i. En innfallsvinkel kan være å bruke Johannes sin livshistorie opp mot Jesu historie som vi her finner skildret på en fantastisk måte i Bibelen. Hvordan Johannes sitt liv ble formet av hans nærkontakt med Jesus helt fra første stund. Andre del av preken kunne så bygges opp omkring hvordan våre liv formes av berøring med Jesus liv. Fra vi blir unnfanget, gjennom dåpen, og livet sammen med Jesus. Hvordan lar vi oss berøre av Jesus? Hvordan rydder vi vei for Gud i våre liv, og hvordan kan vi peke på Jesus for andre?

Kan vi la oss inspirere av Johannes sin måte å peke på Jesus, sterkt, tydelig og ydmykt på en gang.

Et annet utgangspunkt kan være betydningen av Johannes sitt navn, Gud er nådig. Bruke det som et refreng gjennom prekene og stoppe opp ved ulike sider ved Johannes sitt liv og våre liv. På hvilke måter er Gud nådig mot Johannes og mot oss.

Dåpen er jo også her et sentralt tema, og på hvilke måte møter vi nåden i dåpen og nattverden? Hva er det som stenger veien for oss til Gud noen ganger, som gjør at vi mister fri-

modigheten og som gjør oss utrygge? Hvordan kan vi som forkynder rydde vei for Guds nåde på en tydelig å sterk måte denne søndagen? Slik Jesus gjorde Johannes verdig, gjør han også oss verdige. Den ukjente er blitt kjent og nærværende; han er ikke lenger en som skal komme, men en som er kommet og er her. Kanskje kunne en la menigheten få gå forbi døpefonten på vei til nattverdbordet og få kors tegnet i pannen med dåpsvann, men ordene Gud tar i mot deg, Gud er nådig.

En tredje måte er å fokusere mer på tjenesten og på det å rydde vei for Jesus i egne liv, i møte med mennesker og i menigheten. Rydde vei i stress og mas, sette av tid, hvordan vi møter andre rundt oss og hvordan vi bygger menighet og lar Jesus få plass alle disse stedene. Rydde vei for at Jesus kan berøre våre liv og ta imot de frukter som kommer av det.

Det er 4. søndag i advent og 21. desember; vi skal om få dager feire barnet i krybben. La oss rydde veien for Jesu komme inn i våre hjerter slik at hans fred kan fylle hele oss med sitt nær-vær, Han som kom helt nær.

HILDE BARSNES
Sjømannsprest i New York

Nyhet!

Karsten Isachsen

GLEDENS GUD

Denne boka handler om gleden. Ikke bare om store og små gleder, men om gleden. Om gledens kilder, gledens uttrykk og gledens formidlere.

Her er små andaktsstubber, preker, mini-portretter, visdomsord og uhøytidlige alvorsord. På kjent Karsten Isachsen-vis reflekterer han over livet, deler med oss av sin livsvisdom, øser villig og raust av andres og gir oss en tydelig retning for hvor gleden er å finne.

Kr 398,-

"Det er ikke mye jeg har grepet eller forstått. Men jeg er grepet, og føler meg forstått av Jesus. Nå håper jeg at du, når du leser, får oppleve et glimt av ham."

Karsten Isachsen

Returadresse:
Luther Forlag
Grensen 3
0159 OSLO

UTKOMMER annenhver uke på Luther Forlag og redigeres av praktikumsrektor Halvor Nordhaug, professor Harald Hegstad, prost Jan otto Myrseth og kapellan Sunniva Gylver.

REDAKSJON

Luthersk Kirketidende, v/Eyolf Berg,
Luther Forlag, Grensen 3, 0159 OSLO.
Red. sekr.: Eyolf Berg.
Tlf. 91 17 65 37.
e-post: redaksjon.lk@lutherforlag.no

LESERINNLEGG til Luthersk Kirketidende mottas med takk, og kan sendes til ovenstående e-postadresse.

ABONNEMENT, ADRESSEENDRING O.L.:

Luthersk Kirketidende v/Eyolf Berg,
Luther Forlag, Grensen 3, 0159 OSLO.
Tlf. 91 17 65 37.
e-post: redaksjon.lk@lutherforlag.no

Pris kr. 525,- pr. år for Norge. Utlandet kr. 650,- pr. år.
Kontonummer: 3000.14.73669

ANNONSEPRISER

Det er muligheter for følgende 7 annonsemøduler i LK:

1. *1/2 kvartside* (Høyde 42 mm, bredde 61 mm) kr. 500,- +mva
2. *Kvartside* (Høyde 42 mm, bredde 127 mm) kr. 900,- +mva
3. *Halvside* (Høyde 177 mm, bredde 61 mm) kr. 1500,- +mva
4. *Halvside* (Høyde 85 mm, bredde 127 mm) kr. 1500,- +mva
5. *3/4 side* (Høyde 130 mm, bredde 127 mm) kr. 2000,- +mva
6. *Helside* (Høyde 177 mm, bredde 127 mm) kr. 2500,- +mva
7. *Dobbelside* (Høyde 177 mm, bredde 2x127 mm) kr. 4000,- +mva

ISSN 0332-5431

